

do Lp. 15. w 33/12
z 25.10.2012 - w sprawie
budżetu na 2013 r.

OBJAŚNIENIA do projektu budżetu gminy Jeziorany na rok 2013.

1. Główne założenia i podstawy prawne projektu budżetu gminy Jeziorany na rok 2013.

Dochody i wydatki budżetu gminy na rok 2013 zaprojektowane zostały na bazie przewidywanego wykonania roku 2012 z uwzględnieniem projektowanych na 2013 rok stawek podatkowych oraz skutków inflacji rzutujących na wydatki.

Wielkość subwencji, a także udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych przyjęto na podstawie otrzymanej wstępnej informacji przedłożonej przez Ministra Finansów w piśmie ST 3 - 4820 -9/2012/1374 z dnia 10 października 2012r. Kwoty te zostały wyliczone na podstawie przygotowanej przez Ministra Finansów wstępnej wersji projektu budżetu państwa na rok 2013. Ich wartości mogą ulec zmianie.

Dotacje celowe wprowadzono do projektu budżetu gminy w kwotach zgodnych z otrzymaną wstępnie decyzją Dyrektora Wydziału Finansowego oraz z zawiadomieniem Krajowego Biura Wyborczego i porozumieniami zawartymi na utrzymanie dróg gminnych powiatowych.

Projekt budżetu gminy został opracowany w oparciu o :

1. *ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,*
2. *uchwałę Rady Miejskiej w sprawie trybu prac nad budżetem gminy oraz wymaganych materiałów informacyjnych towarzyszących projektowi budżetu gminy,*
3. *obowiązującą klasyfikację budżetową opracowaną przez Ministra Finansów,*
4. *zarządzenie Nr 33/12 Burmistrza Jezioran z dnia 1 października 2012r. w sprawie określenia podstawowych parametrów-wskaźników przyjętych do prac nad projektem budżetu gminy na rok 2012,*
5. *ustawę o dochodach jednostek samorządu terytorialnego / ustawa z 13 listopada 2003 r. / Dz.U. z 2010r. Nr 80, poz.526.*

Przy opracowywaniu niniejszego projektu budżetu gminy wykorzystane zostały niektóre **założenia i wskaźniki** przyjęte do opracowania projektu budżetu państwa na 2013 rok :

- prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych – **102,7 %**,
- nominalny wzrost wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej - **0,0 %**
- składka na Fundusz Pracy planowana w wysokości 2,45 % podstawy wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne bez zmian ,
- wskaźnik wzrostu cen dla celów podatków i opłat wg GUS **4,0 %** .
- wielkość udziału gmin we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych wynosić będzie **37,42 %** (w poprzednim roku było 37.12 % , a rok wcześniej 36.72 %).

II. Syntetyczny obraz projektu budżetu gminy na rok 2013

1. **Dochody zbiorcze** zaprojektowane zostały w kwocie **23.226.642,80 zł**, stanowiąc 92,9 % przewidywanego wykonania dochodów roku 2012.

2. **Wydatki zbiorcze** zaplanowane zostały w kwocie **24.802.334,49 zł**, t.j. w 93 % przewidywanego wykonania roku 2012.

3. **Projekt budżetu zamyka się d e f i c y t e m w wysokości 1.575.691,69 zł.**

a. Źródłami pokrycia **deficytu** budżetu gminy są przychody pochodzące z zaciąganych pożyczek na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE.

4. **P r z y c h o d y** projektu budżetu na 2013 rok wynoszą zbiorczo **3.832.766,40 zł**.

Składają się na tę kwotę planowane do zaciągnięcia kredyty i pożyczki, z czego 2.335.123,98 zł stanowią pożyczki na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE oraz kredyty na kwotę 1.497.642,42 zł. W wartości planowanych do zaciągnięcia kredytów kwota 254.509,60 zł to wartość kredytów na pokrycie wkładu własnego gminy (niekwalifikowanego) zadań inwestycyjnych realizowanych przy współfinansowaniu środków unijnych.

5. 1. Przypadające w roku 2013 spłaty rat kapitałowych z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek stanowią kwotę **2.257.074,71 zł**.

6. Na o b s ł u g ę zaciągniętych kredytów i pożyczek na zadania inwestycyjno-majątkowe, których realizacja została zakończona i nowych, planowanych do zaciągnięcia w 2013 r. zaplanowano w dz. 757 – „Obsługa długu publicznego” kwotę **880.000 zł**. Natomiast wydatki związane z obsługą kredytów planowanych do zaciągnięcia w 2013r. oraz na pokrycie zadań, których wieloletni cykl inwestycyjny będzie trwał w okresie roku 2013 i dłużej, są i będą planowane w wydatkach poszczególnych inwestycji do czasu zakończenia każdej z nich.

7. Planowany **w s k a ż n i k obsługi długu gminy**, a więc planowane do spłaty odsetki oraz planowane spłaty rat kapitałowych stanowią **9,71 %** dochodów gminy, przy dopuszczalnym rocznym limicie ustawowym 15 %.

Dokładne wskazania zaciąganych przez gminę w 2013 roku zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek na finansowanie zadań inwestycyjnych i majątkowych przedstawiają załączniki Nr 3 i 2b oraz 4.

8. Planowane **s a l d o długu** na koniec roku 2013 wynosi **17.923.841,14 zł**, w tym 4.633.936,54 zł z tytułu kredytów i pożyczek zaciągniętych na zadania finansowane z udziałem środków UE. Po odliczeniu ustawowym (odliczeniu długu UE) kwota długu przyjmowana zgodnie z ustawą o finansach publicznych do wskaźnika limitowanego wynosi 13.289.904,60 zł i stanowi **57,2 %** prognozowanej wielkości dochodów gminy planowanych na 2013 rok, przy dopuszczalnym ustawowo zadłużaniu się gmin do **60 %**.

Przedstawione wskaźniki są wysokie, ale dopuszczalne. Zadłużenie to jest następstwem realizacji przyjętej prężnej strategii rozwoju gminy, uzupełnień

wieloletniego jej niedoinwestowania i uzupełnień jej podstawowych zadań bieżących, celem efektywniejszego ich funkcjonowania dla dobra mieszkańców gminy.

W trosce o należyty rozwój gminy, o jak najlepsze zabezpieczenie prawidłowego funkcjonowania gminy będą w dalszym ciągu czynione starania o pozyskanie jak najlepszego dofinansowania gminy ze wszystkich możliwych źródeł. Jest to stała systematyczna praca. Nie zawsze gmina może składać w pierwszej kolejności wnioski na zadania, które dla niej są priorytetowe. Zawsze musimy się dostosowywać do ogłaszanych konkursów i do innych ofert dofinansowania, które aktualnie znajdują się na rynku.

III. DOCHODY WŁASNE w projektowanym budżecie gminy 2013 r. wynoszą **7.421.301 zł** i stanowią **32 % dochodów zbiorczych** gminy i są **wyższe o 5,5 %** od przewidywanego wykonania za 2012r.

Projekt planu dochodów własnych na rok 2013 powstał m.in. w oparciu o

- prognozę wpływów z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych zgodną z zawiadomieniem Ministra Finansów, na poziomie 90,9 % przewidywanego wykonania 2012 roku.

Udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych

to jedno z czterech głównych źródeł dochodów własnych gminy. W 2013 roku gmina otrzyma **37,42 %** wpływów łącznych zebranych od podatników z terenu gminy, więcej o **0,16 %** od wskaźnika ubiegłorocznego wynoszącego 37,26 %. Nie oznacza to automatycznego przełożenia na zwiększoną kwotę otrzymywanych udziałów do budżetu gminy, gdyż wielkość otrzymywanych wpływów jest uzależniona od ogólnego rozliczenia podatku dochodowego od osób fizycznych w kraju.

W przedstawianym projekcie budżetu na 2013 rok udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych stanowią **29,27 %** dochodów własnych, podatek od nieruchomości **21 %**, podatek rolny **25,5%**, a dochody z gospodarowania majątkiem gminy **5,1 %**.

Dochody majątkowe własne gminy planuje się na poziomie **114,5 %** przewidywanego wykonania 2012 r. na kwotę 222.500 zł.

Dochody z tego źródła są coraz trudniejsze do przewidzenia, mimo wzrostu koniunktury działek gminnych (przystępna cena, zmodernizowana droga do Olsztyna, zakończona kanalizacja terenów w zlewni rzeki Symsarny oraz innych wsi z atrakcyjnymi terenami Piszewa, Kikit..., możliwości kredytowania ludności na zakup działek i mieszkań oraz niższego bezrobocia, zasobność społeczeństwa nie wzrasta na tyle, aby każdy pracujący stał się w najbliższym czasie posiadaczem własnego mieszkania, domu czy własnej działki letniskowej.

W dziale 010- ROLNICTWO zaplanowano wpływy z tytułu wpływów z usług i różnych dochodów kwotę 2.400 zł. W dziale LEŚNICTWO 5.500 zł z tytułu czynszów za obwody łowieckie. W dziale 900-GOSPODARKA KOMUNALNA I OCHRONA ŚRODOWISKA 200.000 zł wpływy z usług 17.000 zł -wpływy związane z gromadzeniem środków z opłat i kar za korzystanie ze środowiska oraz w tym samym dziale 32.000 zł z opłaty cementarnej. W dziale 750- ADMINISTRACJA PUBLICZNA -dochody z najmu i

dzierżawy 350 zł, wpływy ze sprzedaży wyrobów i składników majątkowych 10.000 zł, 3.000 zł wpływy z różnych dochodów oraz 1.500 zł ze sprzedaży składników majątkowych i 300 zł z darowizn. Dochody w dziale OŚWIATA I WYCHOWANIE będą uzyskiwane z najmu i dzierżawy, z tytułu świadczonych usług w klasach „O”, wpływów z usług transportowych i odsetek od środków zgromadzonych na rachunkach bankowych ujętych w rozdziale zespoły ekonomiczno – administracyjne szkół, wpływów z usług świadczonych przez przedszkole publiczne. Natomiast w dziale POMOC SPOŁECZNA z zaliczek alimentacyjnych, z odsetek od środków na rachunkach bankowych.

W dziale 756- DOCHODY OD OSÓB PRAWNYCH OD OSÓB FIZYCZNYCH i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej z wpływów z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych 104.000 zł.

PO STRONIE WYDATKÓW tę samą kwotę projektuje się na finansowanie zadań dotyczących **przeciwdziałania alkoholizmowi oraz zwalczania narkomanii.**

Dochody z tytułu **PODATKÓW I OPŁAT (DZIAŁ 756)** zbiorczo w projektowanym budżecie stanowią 27,4 % ogólnych dochodów gminy. Większość podatków i opłat została zaprojektowana ze wzrostem w stosunku do przewidywanego wykonania za 2012r (2,9%), natomiast podatek od nieruchomości zaplanowano na poziomie 15,1 %.

Wielkość udziałów należnych gminie z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych wynika z zawiadomienia Ministra Finansów. Z realizacji bieżącego roku można domniemać, że udziały, jakie gmina otrzyma do końca 2012 r. będą niższe o ok.130.000 zł od wielkości prognozowanej przez Ministerstwa Finansów. Jest to sytuacja niekorzystna, po raz trzeci od wielu lat poprzednich, w których wartość uzyskiwanych wpływów z tego źródła była nieco wyższa od prognoz wskazywanych przez Ministra Finansów.

Łączne wpływy z podatków i opłat planuje się uzyskać ze wzrostem w stosunku do przewidywanego wykonania roku 2012 o 2,9 % w kwocie 6.353.500 zł, tj. więcej o 177.606 zł od przewidywanego wykonania za 2012 rok.

Wskaźnik ten nie zupełnie odpowiada przyjętemu wskaźnikowi wzrostu stawek podatkowych w gminie w stosunku do obowiązujących w gminie w roku 2012, gdyż opiera się na prognozie kasowego wykonania. Na realizację kasowego wykonania składają się wpływy bieżącego wymiaru rocznego oraz wpływy z zaległości.

Przewiduje się wyższe stawki podatków i opłat w gminie, w tym zwłaszcza podatku rolnego (podstawa Obwieszczenie Prezesa GUS oraz Rozporządzenie Ministra Finansów). Z podatku od nieruchomości planuje się uzyskać kasowo do budżetu 2012 r. 1.560.000 zł, tj więcej o 15,1 % od roku bazowego, z podatku rolnego 1.896.000 zł – więcej o 24,6 % od roku bazowego, natomiast z udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych – 2.172.636 zł – mniej o 8,9 % od przewidywań roku 2012.

Na realizację wpływów podatkowych mają znaczący wpływy wprowadzone dopłaty unijne dla rolnictwa, a także zwroty akcyzy...

W ostatnich latach znacząco wzrósł obrót nieruchomościami rolnymi. Pomaga to w regulowaniu zobowiązań płatniczych obciążających nieruchomości rolną będącą przedmiotem transakcji kupna – sprzedaży. Wciąż jednak jest to za mało, aby zobowiązania podatkowe za nieruchomości były regulowane wyższym wskaźnikiem i nie sprzyjały utrzymującym się wysokim saldom zaległości podatkowych w gminie.

Jest to wynik m.in. wieloletniego niedoinwestowania rolnictwa, braku nowych miejsc pracy, dlugoletniego bezrobocia...

W najważniejszej kwotowo pozycji podatków i opłat :
w łącznym zobowiązaniu pieniężnym realizacja przypisu bieżącego za III kwartały br wynosiła **61,93 %** za ten sam okres w 2011r- **60,34 %** w 2010 –60,34 % 2008r - 60,95% . 2007r - 63,5 %- 2006r - 58,4%, natomiast za 10 miesięcy br - 10 m-cy 2008r. 64,4%, a za 10 m-cy 2007r- 67 % . 2006 r. - 61,8 % . Wskaźnik realizacji przypisu bieżącego wynosił za pełny rok 2011- 86,45 % . za 2006 - 86 % . a za cały rok 2005 r - 78%.

Do projektu dochodów na rok 2013 z tytułu **podatku rolnego** przyjęto stawkę ceny żyta 70 zł . Oto szacunek wpływów rocznych na rok 2012 :

Ilość ha przelicz	Cena w gminie w zł	Razem wymiar brutto w zł	Przewidywane odpisy	Wymiar netto	Przewidywany wskaźnik realizacji przypisu bieżącego
13.200	2,5gx 70 zł=175 zł	2.310.000	290.000	2.020.000	84,83 %
Ha fizyczne					
287	5gx 70 zł=350 zł	100.450	10.450	90.000	
13487	Razem	2.4710.450	300.450	2.110.000	1.790.000
Wpływ zaległości					130.000
Razem					1920.000

Łączny stan należności pozostałych do zapłaty w roku 2012 w gminie na 30.09.2012r- wynosił 3.549.265,35 zł w tym w podatkach i opłatach 2.508.552,26 zł , natomiast stan zaległości wyniósł 2.453.762,08 zł , w tym w podatkach i opłatach 1.435.171,82 zł z tego łączne zobowiązanie - 560.955,84 (za III kw. 2010- 584.457,72 zł), podatek od nieruchomości od osób prawnych 378.309,47zł (za III kw 2010- 647.788,06 zł) . Szacuje się ,ze zaległości w podatku od nieruchomości od osób prawnych do końca roku 2011 zostaną zmniejszone o spodziewane wpływy o ok. 80.000 zł .

Zaprojektowana cena g żyta przyjętego w projekcie budżetu gminy na rok 2012 do wymiaru 2012r w wysokości **70,00zł** (przy cenie żyta wg stawki GUS wynoszącej 74,18 , tj za 1 g x 2,5 zł =184,45) . (w ub. roku cena żyta przyjmowana do wymiaru podatku wynosiła 37,64 zł za 1 g., tj., za 1 ha 94,10 zł odpowiada wskaźnikowi **186 %** w stosunku do ceny obowiązującej w gminie w roku 2011. Natomiast wzrost wartości wg cen Gus na 2012rok do 2011 roku wynosi 197% .

Podatek leśny za 1 ha wyniesie 41,0696 zł - zgodnie z wysokością ustaloną przez Prezesa GUS . Stanowi to 120,7 % wartości ubiegłorocznej (34.0230 zł). Większość stawek podatku od nieruchomości w gminie skalkulowane zostały ze wzrostem 4,5-5,0 % w stosunku do obowiązujących w gminie w roku 2011.

IV. SUBWENCJE wpłyną do budżetu roku 2013

w wysokości zbiorczej **10.059.433 zł** .

Gmina Jeziorany należy do gmin uboższych. Sytuację tę potwierdza fakt przyznania gminie w ostatnich piętnastu latach **subwencji wyrównawczej**, która na rok 2013 jest niższa o 8,9 % od otrzymanej w 2012 r i wynosi **3.593.757 zł**, mniej o 394.754 zł.

Subwencja oświatowa wynosząca 6.450.796 zł jest wyższa od pierwotnej subwencji oświatowej ustalonej na rok 2012 o 0,2 % .

Jest to subwencja ustalona wstępnie jeszcze na bazie stanów liczbowych poprzedniego roku szkolnego. Prawdziwe wartości zostaną ustalone dla gminy po zweryfikowaniu i wprowadzeniu przez Ministerstwo Edukacji Narodowej do algorytmu danych statystycznych złożonych przez poszczególne placówki oświatowe do GUS wg stanu na 30.09.2012r. W subwencji oświatowej na 2013r mieszczą się skutki wprowadzonej podwyżki wynagrodzeń dla nauczycieli w 2012r o 3,8 % , wdrożonej od 1 września 2012r.

Łączną kwotę subwencji uzupełnia **subwencja równoważąca** w wysokości **14.880 zł** .

V. Znaczącą kwotę – **3.358.587 zł** , planuje się uzyskać z **dotacji celowych**. Kwota ta stanowi 66,8 % przewidywanego wykonania za 2012 rok i 14,5 % ogólnie projektowanych dochodów gminy w roku 2013.

W kwocie tej mieszczą się :

- **dotacje na zadania zlecone na kwotę 2.951.599 zł** , w tym pomoc społeczna - 2.899.374 zł
- administracja rządowa-50.476 zł ,oraz 1.350 zł na prowadzenie stałego rejestru wyborców .
- dotacja na zadania realizowane w drodze porozumień** z innymi jednostkami samorządu terytorialnego –**66.250 zł** , z tego na drogi powiatowe 57.000 zł oraz także z powiatu 5.000 zł na wojewódzki przegląd kapel i zespołów śpiewaczych i 4.250 zł dla biblioteki
- **dotacje do zadań własnych bieżących w kwocie 337.738 zł** ,które w całości dotyczą pomocy społecznej , zabezpieczając w niepełnych rozmiarach zadania, które przeszły na mocy ustawy do zadań własnych gminy . Na utrzymanie 4 etatów pracowników socjalnych zatrudnionych w ośrodku pomocy społecznej 98.303 zł ,na zasiłki i pomoc w naturze 21.296 zł ,na składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej 20.486 zł oraz 106.645 zł dotacji na dożywianie uczniów .

VI. INNE ŹRÓDŁA DOFINANSOWANIA

Najwyższe **środki z innych źródeł do inwestycji** _ projektuje się pozyskać z programów unijnych . Razem jest to kwota **2.387.321,80 zł** , a w niej wartość **1.756.917,03 zł** dofinansuje zadania inwestycyjne.

Mieszczą się w tej wartości spodziewane środki unijne na budowę sieci wodociągowej w Studziance –241.163,37 zł,modernizację stacji uzdatniania wody we Franknowie, Radostowie , Wójtówko i Jeziorany –182.255,78 zł , na kontynuację budowy kanalizacji Radostowie na kwotę 654.844,74 zł , na budowę systemu E-przedsiębiorca –485.423,95 zł oraz na zagospodarowanie terenu przed budynkiem dawnego kina - 170.322 zł .

Jest to kwota wynikająca zarówno z załączników : inwestycyjnego- Nr 3 jak i z załącznika o programach unijnych Nr 4 .

Do końca grudnia 2012r. powinny wpłynąć do gminy środki realizowanych dwóch dużych zadań ze współfinansowaniem środków unijnych, tj.: dobudowa i wyposażenie Szkoły Ponagimnazjalnej w Jezioranach oraz budowa kanalizacji sanitarnej we Franknowie.

ŚRODKI unijne zasilą także budżet gminy w 2013 roku na zadania bieżące realizowane w oświacie i w ramach KAPITAŁU LUDZKIEGO w pomocy społecznej w wysokości **630.404,77 zł.**

Zbiorczo projektuje się, że subwencje, dotacje i środki z innych źródeł zasilą budżet gminy w kwocie 15.805.341,80 zł jako 68 % planowanych dochodów budżetowych gminy 2013r.

VII. WYDATKI BUDŻETOWE bieżące

zaprojektowano na rok 2013 na łączną kwotę **20.873.871,35 zł** na poziomie 96 % przewidywanego wykonania roku 2012, stanowiąc 84,2 % ogólnie projektowanych wydatków gminy na rok 2013.

Plan ten zawiera oprócz wydatków zadań własnych: wydatki na **zadania zlecone** na kwotę **2.951.599 zł** i na zadania realizowane w drodze umów i **porozumień** na kwotę **69.350 zł**. Wielkości tych zadań są równe zaplanowanym dotacjom celowym przyznanym wstępnie wg projektu budżetu państwa lub zgodne z zawartymi porozumieniami.

W zadaniach zleconych będą realizowane następujące zadania:
 - z zakresu pomocy społecznej na kwotę 2.899.374 zł, w tym na: świadczenia rodzinne oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego 2.894.000 zł oraz składek na ubezpieczenia zdrowotne 5.374 zł. Ponadto z zakresu administracji publicznej 50.476 zł, a w tym: urzędy wojewódzkie – 2,5 etatów administracji rządowej: USC, ewidencja ludności, sprawy wojskowe i OC- a także 1.350 zł w dziale Urzędy naczelnych organów władzy na aktualizację spisu wyborców.
 Od roku 2004 wprowadzono duże nowe zadanie – świadczenia rodzinne, natomiast utrzymanie 4 etatów pracowników socjalnych i kierownika przeszło do zadań własnych gminy częściowo dofinansowywanych dotacją z budżetu państwa.

Do wydatków związanych z realizacją zadań wspólnych realizowanych w drodze porozumień należą m.in.: drogi publiczne powiatowe na kwotę 57.000 zł, dotacja ze starostwa na Wojewódzki przegląd kapel i zespołów śpiewaczych 5.000 zł oraz dotacja z powiatu dla Miejskiej Biblioteki Publicznej w kwocie 4.250 zł.

Wydatki na zadania bieżące własne w poszczególnych działach przedstawiają się następująco:

Rolnictwo – kwota 49.950 zł stanowiąca 16 % roku 2012 (a poza akcją – 171,6 %), w tym na zakup energii zużywanej przy studniach publicznych 4.300 zł, wpłaty 2% od wpływów podatku rolnego dla Izb Rolniczych- 32.000 zł na poziomie 107 % przewidywanego wykonania 2012r. uzależnionym od wykonania dochodów z podatku rolnego.

Transport i Łączność 399.954 zł, z tego na utrzymanie dróg publicznych gminnych 342.954 zł na poziomie 94 % wykonania 2012r.

Aktualnie obowiązujący w Polsce podział dróg wyróżnia drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne. Na terenie gminy nie ma dróg krajowych. Drogi wojewódzkie to droga Jeziorany-Barczewo oraz Dobrze Miasto-Jeziorany-Lutry o łącznej długości 29,8 km, w tym 3,98 km ulic na terenie miasta. Znajdują się one w administracji Zarządu Dróg

Wojewódzkich w Olsztynie, Obwód Drogowy w Biskupcu. W granicach gminy jest 92,3 km dróg powiatowych, w tym 7 km ulic w zarządzie gminy, a ponadto od m-ca kwietnia 2002r. gmina przejęła 40 km dróg gruntowych. Pozostałe drogi stanowią mienie gminy. Jest ich ogółem 373,78 km, w tym 2,25 km ulic.

Na usługi remontowe zaplanowano 155.690,81 zł .

Gospodarka mieszkaniowa : kwota 70.350 zł zaprojektowana została na poziomie 116 % 2012r. z przeznaczeniem kwoty 52.350 zł na gospodarkę gruntami i nieruchomościami jako 99,3% wykonania roku 2012 oraz 18.000 zł na koszty wyłapywania psów bezdomnych i opieki nad nimi.

Działalność usługowa z kwotą 40.500 zł , z której 40.000 zł zabezpieczy koszty planów zagospodarowania przestrzennego, a 500 zł (*dodatkowe 3.500 zł od Wojewody*) na koszty cmentarza wojennego. Jest to tylko wkład własny. Plany zagospodarowania przestrzennego wynikają m.in. z zawartych umów oraz z **planowanych do wykonania zadań zabezpieczonych m.in. wpływami z lat wcześniejszych.**

Na Bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową - projektuje się wydatki bieżące na kwotę 242.960 zł jako 105 % wykonania roku 2012 , z przeznaczeniem na utrzymanie 8 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, w tym 1 należącej do krajowego systemu ratownictwa. W kwocie tej 42.538 zł- 105,6 % przewidywanego wykonania 2012r. / to wydatki na wypłatę diet strażakom za udział w akcjach, których było w ostatnich latach coraz więcej, 31.440 to wynagrodzenia bezosobowe dla –kierowców mechaników, zakup paliwa i opału oraz innych materiałów 90.152 zł. Na pozostałe usługi oraz na usługi remontowe / przede wszystkim naprawę długoletniego wyeksploatowanego sprzętu ppoż planuje się 37.400 zł. Wiele wydatków wynika z obowiązujących przepisów bhp- np. badania okresowe strażaków , ubezpieczenia , przeglądy techniczne.

Obsługa długu publicznego – kwota 880.000 zł zabezpiecza przede wszystkim obsługę kredytów i pożyczek zaciągniętych na prowadzone inwestycje (po ich zakończeniu) , a 35.000 zł planowane jest jako środki „rezerwowe ”zabezpieczające ewentualne przyszłe wypłaty z tytułu udzielonego poręczenia przez gminę.

Różne rozliczenia - zaplanowana kwota rezerwy ogólnej i celowej to kwota 150.000 zł.

Oświata i wychowanie - łącznie 7.931.851,08 zł , z czego 7.716.051,08 zł to wydatki bieżące , zaprojektowane na poziomie 99 % przewidywanego wykonania 2012r. Mieszczą się w tej kwocie :

- szkoły podstawowe na kwotę 3.083.478,02 zł jako 81 % -2012r.
dwie szkoły wiejskie publiczne od 1.01.2013r.będą szkołami publicznymi prowadzonymi przez osoby fizyczne,
- oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych 150.328,56 zł jako 113 % 2012r.
- przedszkola z kwotą 518.397,08 zł -119 % wykonania 2012r,
- Przedszkola specjalne 3.000 jako 100% wykonania roku 2012.
- gimnazja wydatki 1.835.287,50 zł -92 % 2012,
- dowożenie uczniów do szkół 595.086 zł- 108 % 2012r,
- zespoły ekonomiczno –administracyjne 479.809 zł-94 % 2012 r,
- licea ogólnokształcące 363.338 jako 146% 2012r
- szkoły zawodowe 719.149,70, -142,5% 2012 r,

- liceum profilowane , wydatki już nie wystąpią ,
- doksztalcanie zawodowe 25.367 -70% 2012 r, (mniejszy plan wynagrodzeń(SPF i R)
- stołówki szkolne 79.197 jako 46% 2012r,(zmniejszenie o Franknowo i Radostowo)
- pozostała działalność 65.413 zł – 99 % 2012r. /odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych -dla nauczycieli rencistów emerytów/.

Edukacyjna opieka wychowawcza : wydatki zaprojektowano na kwotę 286.521 zł tj. 48% przewidywanego wykonania 2012 r. , z czego na świetlice szkolne 274.844 zł- 82 % oraz na doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli 1.670 zł i pomoc materialną dla uczniów udzielaną w postaci stypendiów 10.000 zł.

Ochrona zdrowia - kwota zbiorcza tego działu 104.399 zł ,poza kwotą 399 zł(pomoc dla firm zatrudniających młodocianych) jest równa planowanym wpływom z opłat za wydawane zezwolenia na sprzedaż alkoholu i pokryje finansowanie działań związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi w kwocie 99.000 zł oraz w kwocie 5.000 zł wydatki na zwalczanie narkomanii.

Pomoc społeczna – w kwocie zadań własnych bieżących -4.953.477 zł zaprojektowanej na poziomie 100 % przewidywanego wykonania 2012r. mieszczą się :

- ośrodki wsparcia 43.628 zł- 107% 2012r. /dom dziennego pobytu/,
- domy pomocy społecznej 481.300 zł- 101% wzrostu do przewidywanego wykonania 2012r.
- ośrodki pomocy społecznej 556.006 zł – jako 103% 2012.,
- usługi opiekuńcze 141.315 zł, 101 % przewidywanego wykonania roku 2012,
- pozostała działalność 261.143 zł ,90 % roku 2012.
- dodatki mieszkaniowe z kwotą 107.000 zł zaplanowane na poziomie 99% kwoty 2011r w całości pokryte środkami gminy.

Od roku 2004 do nowych zadań należą: rozdział Centra Integracji Społecznej z kwotą planowaną na 2013 rok - 21.741 zł ,102 % do roku 2012 oraz zakup usług za podopiecznych skierowanych przez gminę do Domów Pomocy Społecznej .

Na zadania pomocy społecznej ze środków gminy planuje się przeznaczyć wyższą kwotę od wykonania za rok 2012 .

lp	nazwa	2012r	2013	%
1	Pomoc społeczna ogółem wydatki	3.496.319	3.311.933	94,7
2	Dotacje zlecone	2.904.798	2.899.374	99,8
3	Dotacje do zadań własnych	518.685	260.363	50,2
4	Razem dotacje 2+3	3.423.483	3.159.737	92,3
5	Wydatki ze środków gminy	72.836	152.196	209

Mniejsze wydatki gminy są widoczne dopiero w m-cu listopadzie 2012r. Wcześniejsze plany dotacji na pomoc społeczną zabezpieczały mniejsze dotacje , a tym samym wymagały znaczniejszego wsparcia gminy.

Gospodarka komunalna i ochrona środowiska - kwota wydatków bieżących wynosząca **1.236.739,80** zł stanowi 149 % wydatków roku 2012 i zabezpiecza wykonanie następujących zadań własnych gminy :

- oczyszczanie miast i wsi 231.120 zł-120,% wydatków roku 2012,
- utrzymanie zieleni w mieście i gminie 122.060 zł-105 % wydatków 2012r.,
- oświetlenie ulic i placów 120.000 zł –łącznie z ulicami wojewódzkimi na które nie ma już dotacji -- 105 % przewidywanego wykonania 2012r,
- gospodarkę odpadami 464.839,80zł-242 % wydatków 2012r,

- pozostałą działalność 116.160 zł –138 % roku 2012, /cmentarz komunalny, oraz gospodarka ściekowa i ochrona wód z kwotą 252.560 zł- 100 % wydatków 2012.

Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego - projektowana kwota wydatków bieżących w wysokości 752.886 zł jest o 1 % wyższa od przewidywanego wykonania 2012 r. W podanej wielkości rocznej kwota 732.886zł stanowi dotację dla samorządowych instytucji kultury: *tj. dla ośrodka kultury, dla biblioteki i dla świetlic wiejskich.*

Dotacje na dofinansowanie prac remontowych i konserwatorskich obiektów zabytkowych ustalono na poziomie wykonania roku 2012, tj. w kwocie 20.000 zł.

Kultura fizyczna i sport –zaprojektowana kwota wydatków bieżących – 1.214.600 zł jako 118 % wykonania roku 2012. W kwocie tej dotacje dla jednostek nie zaliczonych do sektora finansów publicznych zaprojektowano w wysokości 47.000 zł na poziomie 109 % roku bazowego, na zadania jak w roku 2012.

Administracja publiczna samorządowa – kwota wydatków bieżących 2.598.133,47 zł zaprojektowana została jako 108 % wykonania roku 2012.

Wydatki planowane na urzędy wojewódzkie to kwota 139.411,16 zł, na radę miejską i jej organy – 80.500 zł - 103 % 2012 r,

- na pozostałą działalność 120.810 zł –79 % przewidywanego wykonania roku 2012 r- w tym : składki na związek gmin 4.500 zł oraz pozostała kwota na promocję gminy,

-na urząd miejski 2.257.212,31- 111 % przewidywanego wykonania roku 2012.

W wydatkach rzeczowych na kwotę 195.875 zł mieszczą się przede wszystkim wydatki na opał, artykuły biurowe, znaczki pocztowe, tusze i tonery oraz części do kserokopiarki jak również prenumeratę czasopism i zakup książek oraz wyposażenie urzędu. Na zakup energii zabezpieczono 21.000 zł. Usługi zaplanowane zostały na kwotę 82.395 zł, w której mieszczą się przede wszystkim : usługi prawne, obsługa informatyczna oraz obsługa bankowa.

Łączne dotacje podmiotowe oraz na realizację zadań publicznych przez podmioty nie należące do sektora finansów publicznych planowane są z budżetu gminy w kwocie 1.695.069,647 zł, z czego 962.183,94 zł dla placówek oświatowych, 732.886 zł dla samorządowych instytucji kultury. Dotacje celowe zaplanowano w wysokości 90.600 z czego 20.000 na działania z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi, 3.600 zł w dziale pomocy społecznej, 20.000 na ochronę i konserwację zabytków oraz 47.000 na zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu. Dotacje podmiotowe na rok 2013 wzrosły o zadania oświatowe (962.183,94 zł, które są następstwem zmian organizacyjnych w zakresie prowadzenia zadań oświatowych w gminie.

Zbiorniczo na wynagrodzenia i wydatki pochodne zaplanowano kwotę 8.475.734,87 zł, co w stosunku do przewidywanego wykonania za 2012 rok stanowi 85,9 %. Zmniejszenie wynagrodzeń jest wynikiem wprowadzonych zmian organizacyjnych w oświacie.

VIII. WYDATKI MAJĄTKOWE zaplanowane w kwocie **3.928.463,14 zł** stanowią 80,9 %, przewidywanego wykonania roku 2012 i jednocześnie 15,8 % zbiorczych projektowanych wydatków gminy na 2013 rok.

Wydatki inwestycyjne zaplanowano na kwotę 3.855.463,14 zł.

Źródłem pokrycia wydatków inwestycyjnych są :

- środki pochodzące z funduszy unijnych 551.819,99 zł, **NIE**
- pożyczki z BGK na finansowanie wyprzedzające inwestycji realizowanych z PROGRAMÓW UE -1.248.585,49 zł,
- pożyczki i kredyty - : 2.584.180,51zł.
- w tym : pożyczki z WFOŚiGW 1.086.538,09 zł,
- **RAZEM KREDYTY I POŻYCZKI 3.832.766,40**
- w tym - na zadania współfinansowane środkami UE 2.589.633,58 zł
- - kredyty i pożyczki pozostałe 1.243.132,82 zł,
-
- dochody własne gminy 22.696,76 zł
-

Struktura źródeł sfinansowania inwestycji przedstawia się następująco :

- środki pochodzące z funduszy unijnych 14,31% **NIE** (w przyszłości po zwrocie VAT)
- kredyty i pożyczki 99,41 %
- w tym - na zadania współfinansowane środkami UE **67,17 %**
- - kredyty i pożyczki pozostałe 32,24 %.
- dochody własne gminy 0,59 %

Zadania inwestycyjne planowane do wykonania w roku 2013 omawia załącznik Nr 3 oraz Nr 4 . Należą do nich :

- w dziale 010-**ROLNICTWO** : budowa sieci wodociągowej z przyłączami w Studziance na kwotę 506.282,85 zł (brutto). Zadanie zaplanowane z dofinansowaniem środków UE w wysokości 241.163,37 zł, środki gminy 265.119,48zł .Razem z tym zadaniem gmina złożyła wniosek do Urzędu Marszałkowskiego na modernizację stacji uzdatniania wody Franknowo, Radostowo, Wójtówko. Jeziorany na kwotę 298.899,48 zł (brutto) , w tym dofinansowanie środków UE 182.255,78 zł, środki gminy 116.643,70 zł . (Razem z tych dwu zadań VAT do odzyskania to około 140.000 zł) .

- w dziale 600-**TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ** – łącznie 23.000 zł, w tym 20.000 zł na przebudowę chodników w ciągu drogi wojewódzkiej nr 593 ul. Kopernika, 1-go Maja (porozumienie z ZDW) oraz 3.000 zł na budowę obwodnicy . :

. W dziale 700- **GOSPODARKA MIESZKANIOWA** -przebudowa placu przy kinie w ramach Programu UE razem 279.328,55 zł , w tym dofinansowanie z UE 170.322 zł oraz 5.500 zł na wykup nieruchomości do zasobów gminy .

W dziale **ADMINISTRACJA PUBLICZNA** planuje się jak co roku wymianę sprzętu komputerowego Urzędu na kwotę 10.000 zł .

W dziale **BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA** planuje się kontynuację realizacji dwuletniego zadania rozpoczętego w roku 2012 pn : „E-przedsiębiorca ” na kwotę 580.927 zł , w tym dofinansowanie z RPO 485.423,95 zł , środki gminy 95.503,05 zł.

W dziale **OŚWIATA I WYCHOWANIE** planowana są zadania

Inwestycyjne w Szkole Podstawowej Franknowo na 125.500 zł oraz w Szkole Podstawowej Radostowo na 73.300 zł oraz zakupy inwestycyjne w Szkole Zawodowej na 17.000 zł. z czego 12.000 zł w ramach programu UE „ Sukces zależy tylko od Ciebie ”, w tym środki UE 10.200 zł.

W dziale GOSPODARKA KOMUNALNA i ochrona środowiska planuje się kontynuację budowy kanalizacji sanitarnej z oczyszczalnią ścieków **w Radostowie** na kwotę –1.865.612,27 zł , w tym środki UE 654.844,74 zł, środki gminy 1.210.767,53 zł (z czego VAT do odzyskania ok.340.000 zł).

W dziale KULTURA FIZYCZNA I SPORT projektuje się przy udziale środków unijnych rozpoczęcie zadania pn : „ Wzrost potencjału turystycznego miejscowości Jeziorany poprzez renowację zabytkowej fosy ” na kwotę 66.112,99 , w tym 56.196,04 zł-to środki UE ,a 9.916,95 zł środki gminy. Dalszy etap realizacji jest przedstawiony w załączniku Nr 3 do Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata przyszłe.

Na dzień 15.11.2012 do zwodociągowania spośród 22 sołectw pozostają wsie *Studzianka-planowane wykonanie w budżecie 2013 r. , wieś Wilkiejmy z sołectwa Potryty oraz zabudowa kolonijna.*

W pozostałych WYDATKACH MAJĄTKOWYCH (Zał. Nr 2 b) w 2013 roku planuje się w dziale GOSPODARKA KOMUNALNA I OCHRONA Środowiska wydatki na zakup i objęcie akcji, wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego na kwotę **73.000 zł** (*umowa z Zakładem Gospodarki Odpadami w Olsztynie*).

IX. Plan dochodów w łącznej kwocie rachunku dochodów samorządowych jednostek budżetowych prowadzących działalność na podstawie ustawy o systemie oświaty i wydatków nimi finansowanych zamyka się kwotą po stronie dochodów i wydatków na kwotę 64.830 zł (zał. Nr 10) . Rachunek ten funkcjonuje przy placówkach oświatowych . Strona dochodów powstaje z darowizn, z zorganizowanych przedsięwzięć kulturalno-wypoczynkowych , z odsetek bankowych oraz za wydawane duplikaty świadectw. Z uzyskanych dochodów dokonuje się między innymi zakupów pomocy naukowych , wyposażenia dla placówek oświatowych w celu poprawy bazy tych placówek .

X. Zlikwidowany został w 2010r.zgodnie z wymogiem ustawy o finansach publicznych Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej . Dochody i wydatki objęte poprzednio zakresem tego funduszu zaprojektowane zostały w rozdz. 90019- : dochody 17.000 zł , wydatki **6.500 zł** oraz część wydatków związanych z selektywną zbiórka odpadów **18.500 zł** , razem wydatki **17.000 zł** .

Na koniec 2012 roku nie przewiduje się **ZOBOWIĄZAŃ WYMAGALNYCH** ,które obciążałyby budżet roku 2013 .

Wysoka Rado! Przedstawiony pod obrady Wysokiej Rady projekt budżetu gminy na 2013 rok jest w znacznej mierze, a zwłaszcza w zakresie zadań majątkowych , w tym inwestycyjnych , następstwem działań roku poprzedniego oraz powiązań z wcześniej uchwaloną Wieloletnią Prognozą Finansową na lata 2012-2025 . Kolejne zadania realizowane w cyklu wieloletnim będą wprowadzone,gdy gmina będzie mogła z powodzeniem starać się o środki unijne bądź o inne dofinansowania.

Dla uszczegółowienia metod kalkulacji poszczególnych zadań do niniejszego projektu budżetu przygotowane zostały materiały planistyczne każdej jednostki podległej. Opracowane zostały ponadto przez te jednostki oraz komórki organizacyjne gminy założenia społeczno-gospodarcze, w sposób szczegółowy przedstawiające dane rzeczowe, m.in.: oddziały, etaty, liczby uczniów i liczby korzystających oraz inne zadania merytoryczno-rzeczowe tworzące podstawę do kalkulacji projektu budżetu gminy na 2013 rok.

W ramach wdrożenia partnerstwa publiczno-prywatnego gmina podpisała w 2011 r. umowę partnerską z KLUBEM MALUSZKA działającym prężnie w Jezioranach. Warto przypomnieć, że pierwszym załącznikiem zamierzeń na niwie wspomnianego partnerstwa jest rozwijająca się współpraca z Lokalną Grupą Działania „Warmiński Zakątek”.

Wysoko Rado! Mam nadzieję, że przedstawiony projekt budżetu na rok 2013, mimo swych trudności, przyczyni się do rozwoju gminy i wnoszę o jego przyjęcie.